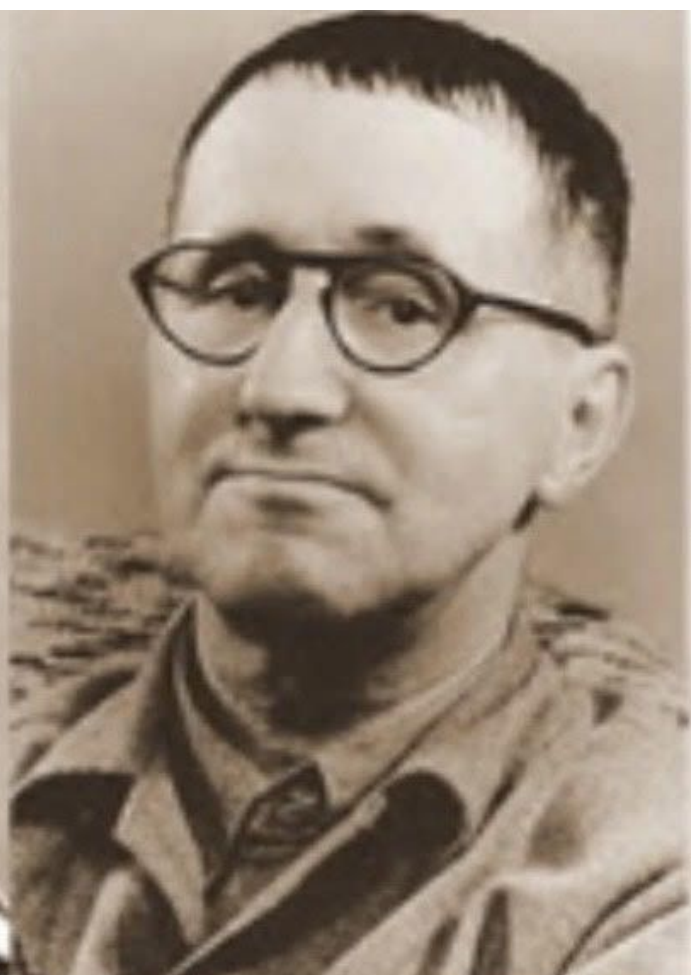

Evropska književnost između dva svjetska rata

Ova priprema za čas fokusira se na književnost između dva svjetska rata. Učenici će kroz različite aktivnosti, istraživati ključne pravce (futurizam, ekspresionizam), umetničke struje i najvažnije pisce tog perioda.

Organizacijski oblik nastave

Predmetna nastava 3. razred

Vrsta nastavnog procesa

Osnovna vrsta nastave - Redovna nastava

Suradnja škole sa roditeljima i zajednicom te razvoj školskog kolektiva

Aktivnosti sa učenicima

Trajanje

45 minuta

Oblasti

Jezičko-komunikacijsko područje

Predmet

Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost

Ključne kompetencije

Kompetencija pismenosti

Ciljevi i ishodi učenja i poučavanja

Ciljevi:

- Upoznavanje sa osnovnim karaktersistikama književnosti između dva rata i pojavom smjerova u okviru epohe. Objasniti važnost evropske književnosti, ukazati na utjecaj ratnih zbivanja na književnost, usporediti i izdvojiti kulturne događaje koji su dio te epohe.

Ishodi:

- Učenici će moći uporediti i pokazati karakteristike književnosti između dva svjetska rata.

Detaljan opis realizacije

UVODNI DIO

AKTIVNOST 1 (motivacija)

(NAJVAŽNIJA PITANJA)

Učenici dobiju jednu karticu ili papir s pitanjem koja imaju veze s temom. Papiri idu u krug a oni koje zanima to pitanje stave kvačicu. Na kraju se utvrdi koja su pitanja dobila najviše glasova i ta se izdvoje. Kartice s pitanjima su u boji.

Izdvojiti s učenicima kartice s najviše glasova. U našem slučaju su to bile: (plava, roza, ljubičasta, zelena, crvena, siva, bijela, žuta i smeđa). Pomoću kartica u boji ponoviti karakteristike moderne književnosti.

Na karticama se nalaze pitanja:

- Koje vremensko razdoblje obuhvata moderna?
- Šta je to dekadencija?
- Koje su glavne odlike moderne književnosti?
- Čime je ovaj period obilježen?
- Šta obuhvata pojam avangarda?
- Koje su karakteristike simbolizma?
- Šta označava pojam ekspresionizam?
- Koji su najznačajniji predstavnici moderne književnosti?
- Koje su glavne osobine poezije Šarla Bodlera?

Takvih boja su i njene kopije. Kartice u boji s pitanjima su ubačene u jednu kutiju, a kartice u boji bez pitanja su ubačene u drugu kutiju. Učenici izvlače kartice iz kutija. Učenik koji izvuče karticu u boji bez pitanja treba dati odgovor učeniku koji drži karticu u boji s pitanjem.

NAJAVA ČASA:

Najava nastavne jedinice: Evropska književnost između dva svjetska rata.

GLAVNI DIO

AKTIVNOST 2 (razgovor)

(Vennov dijagram) Učenici crtajući dijagram zapisuju na tabli svoje asocijacije koje ih podsjećaju na ove teme i traže zajedničke karakteristike.

1. Kakva je situacija u to vrijeme bila u Evropi? Širom Evrope recesija i nezaposlenost bila je sasvim normalna pojava nakon rata. Rješenje evropskih ekonomskih problema ponajviše je ovisilo o politikama poslijeratnog razdoblja, ali niko nije donosio neke nove ideje unutar demokratskog sistema.

2. Koje se političke primjene dešavaju u svijetu?

Koje društvene promjene se dešavaju između dva rata? Činilo se kao da je cijela generacija mladih ljudi izgubljena. Kao posljedica, društvo i kultura Europe i SAD, pa i ostalih svjetskih zemalja doživljavaju brze i dramatične promjene. Tokom 1920-ih nove tehnologije pomogle su u stvaranju masovne kulture koja je postala svakodnevnica milijuna ljudi u razvijenim zemljama svijeta. Pristupačni automobili, poboljšani telefoni, novi mediji kao što su radio i film, približili su ljude više nego u bilo kojem trenutku dotadašnje historije. Ništa nije imalo toliko utjecaja kao novi mediji – radio i film.

-Učenici na tabli u dijagram zapisuju zajedničke karakteristike situacije između dva rata u Evropi i svijetu.

Nakon utvrđenih karakteristika slijedi prezentacija. Kroz prezentaciju gledaju i fotografije određenih umjetničkih djela, pisaca, filozofa, istraživača itd. (Tokom prezentacije, kroz prikazivanja umjetničkih djela, pisaca, istražitelja Evrope u to vrijeme, učenicima objasniti i ukazati na književnost ovog razdoblja).

Književnost ovog razdoblja jasno je obilježena. Međuratna književnost u Evropi traje između dva velika događaja: Prvog i Drugog svjetskog rata. Njeni korijeni naslućuju i u deceniji koja prethodi Prvom svjetskom ratu. Međuratna književnost ne podrazumijeva jedinstven pokret ili određeni književni pravac, nego je od raznih strujanja i dešavanja, čiji su uzroci i pokretači u nezadovoljstvima postojećim životom i u velikoj potrebi intelektualaca i stvaralaca za radikalnim promjenama u umjetnosti, što je dovelo do pojave novog modernog, avangardnog u književnosti i slikarstvu između dva rata.

Sve ovo praćeno je radikalnim zahtjevima za novom umjetnošću i novim izrazom koji će moći modernim sredstvima da izrazi strepnju, apsurd, pobunu i nepristajanje nove generacije na postojeće. Počinje traganje za formama i izražajnim sredstvima, koji će taj novi senzibilitet i postojeću traumu čovjeka, tek izašlog iz rata, da umjetnički osmisli.

Nezadovoljstvo društvenom stvarnošću, bespomoćnost i strah odražavalo se i na nezadovoljstvo onim što je stvoreno u književnosti. Tradicija nije bila polazna tačka, a književnici su tragali za

novim izrazom kojim bi iskazali svoje nezadovoljstvo. Javljaju se i različita strujanja, pa imamo sljedeće pravce i smjerove:

futurizam, ekspresionizam, nadrealizam, socijalna književnost, dadaizam, imagizam.

Futurizam

- Pravac nastao u Italiji, a njegov utemeljitelj je talijanski pjesnik Tomaso Marinetti;
- 1909. Marinetti je objavio manifest futurizma i najavio novi književni smjer;

Odlike futurizma:

- negiranje tradicije;
- njeguje se slobodan stih;
- veliča se rat i buntovnost;
- stvaranje novih riječi, upotreba onomatopejskih riječi.

Futurizam se javio i u Rusiji, a počeo je objavom manifesta „Šamar u lice javnom ukusu“ 1912.godine.

Predstavci futurizma: Vladimir Majkovski, Velimir Hljebnikov, Tomaso Marinetti.

Ekspresionizam

Umjetnički pravac s početka XX. stoljeća razvijen u Njemačkoj, primarno u književnosti (poeziji) i slikarstvu. Ključni pojam ekspresionista u književnosti bila je riječ „krik“ (po Munchovoj slici) kako bi dočarali užase Prvoga svjetskog rata. Zahvatio je većim dijelom područja Njemačke i Austrije koji su smatrali da autor mora izraziti svoj stav te tako objavljuju subjektivna djela (što je jedna od karakteristika romantizma). Osim individualizma i iznošenja unutarnje ekspresije, važne odlike ekspresionizma bile su:

- izražena simbolika;
- dominantno korištenje boja i njihovo specifično značenje;
- racionalizacija i „sužavanje“ izraza;

-uvođenje određenih jezičnih promjena;

Predstavnici:

Poezija: Gotfrid Ben, Ernest Toler, Georg Trakl;

Drama: Ernest Toler, Bertolt Brecht

ZAVRŠNI DIO

AKTIVNOST 3 (sinteza)

(Tehnika grozdovi)

Formirati pet grupa. Svakoj grupi dati karticu u boji. Zamoliti učenike da razmisle o tome što piše na kartici i porazgovaraju o tome. Nakon razmišljanja i konsultacija trebaju na zajednički papir, hodajući oko stola zapisivati sve vezano za temu s kartice. Trebaju zapisivati sve što im pada na pamet vezano za to. Naglasiti učenicima da zapisuju što više pojmova dok im ne istekne vrijeme.

KRTICE:

EVROPA IZMEĐU DVA RATA

UMJETNOST U EVROPI POČETKOM XX STOLJEĆA

FUTURIZAM

EKSPRESIONIZAM

NAJZNAČAJNIJI PISCI U EVROPI IZMEĐU DVA SVJETSKA RATA

-Predstavnici grupa izlaze pred tablu.

Domaća zadaća:

Pročitati dijelove odlomka iz lektire koju trenutno čitaju i na osnovu toga zapisati karakteristike književnosti između dva rata.

Praćenje i procjenjivanje

Tabela aktivnosti

AKRIVNOST	KRITERIJ
PLUS (+)	Navodi odlike moderne književnosti.
PLUS (+)	Navodi značenje riječi futurizam i ekspresionizam.
PLUS (+)	Objašnjava nezadovoljstvo društvenom stvarnošću.
PLUS (+)	Nabraja najznačajnije pisce te epohe.
PLUS (+)	Određuje karakteristike književnosti između dva rata.

Ideje za domaće zadaće (nastavak aktivnosti) i uključivanje roditelja

Učenici mogu kod kuće istraživati književnost između dva rata i kulturne događaje, istražiti gdje se nalaze značajna umjetnička djela širom Evrope (muzeji, galerije, biblioteke...).

Savjeti za druge nastavnike/ce kod realizacije ove lekcije/teme

Učenici na kreativan način uz pomoć kartica u boji sa pitanjima učestvuju u radu, a svojom aktivnošću na kraju časa utvrđuju znanja. Pokazuju znanja od ranije te znanja iz ostalih predmeta. U realizaciju ove nastavne jedinice potrebno je izvršiti konsultacije s kolegama koji predaju geografiju, historiju, muzičku kulturu, likovnu kulturu. Veoma je bitna korelacija nastavnih predmeta i redovna komunikacija kolega vezana za obradu svih nastavnih lekcija.

Metode i tehnike

Metoda razgovora

Metoda rada na tekstu

Collections

Priprema za čas - Srednja škola